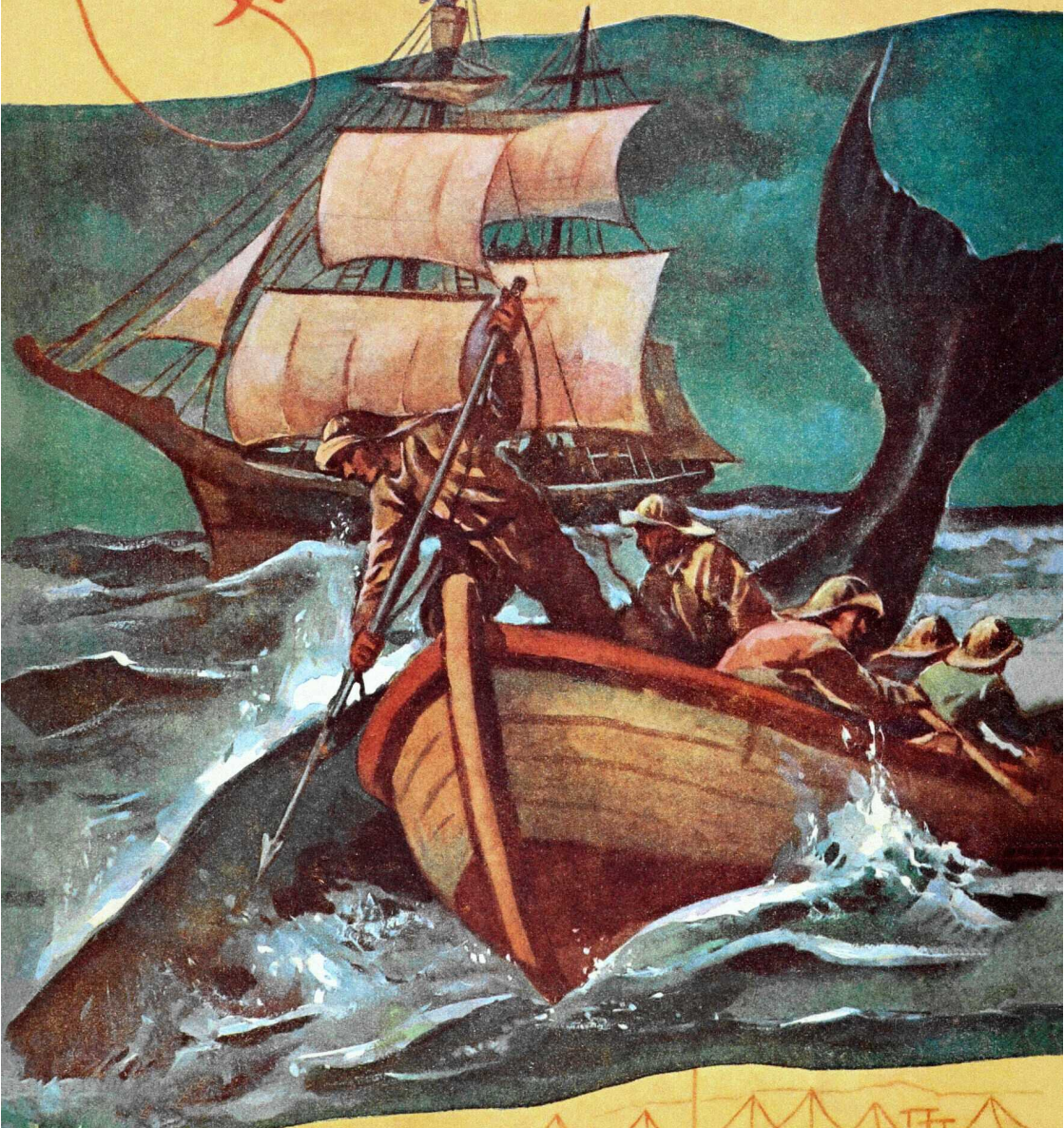

J. M. TROSKA

Živný

OSADA ŠŇŮRA

J. M. Troska:

OSADA ŠŇŮRA

Copyright © J.M.Troska - heirs c/o DILIA, 2014

Cover design © OOA-S, o.s, 2014

ISBN 978-80-7486-102-4 (ePub)

ISBN 978-80-7486-103-1 (mobi)

ISBN 978-80-7486-104-8 (PDF)

O b s a h :

Úvod.....	6
PO RÁNU	7
O bóře!«	11
Nebezpečná zásilka.....	17
Mstítel Petr.....	18
Jak se pomstil Moly.....	21
O zázračném slonu,«.....	22
Čertova prabába.....	24
Ztracené kalhoty.....	26
Tajemství vily profesora Hrocha.....	29
V DENNÍM JASU	36
Fretka.«	38
Operace.....	39
Puntík.....	41
Odvážný pokus	43
O podivném blesku.....	45
V pasti.....	46
»Zloděj!«.....	49
Obchodník Vojko.....	52
Povedená pětka.....	54
Soutěž.....	59
Kráterem pod zemskou kůru.....	67
O strašidelném zelí.«	69
Strašidla pod Zvířeticemi.....	72
O vodníkovi,	78
VEČER	83
Dědové vzpomínají.....	84
Doslov	115

Českým hochům a dívkám

věnuje

J. M. TROSKA

Úvod

V pravdě se ta osada jmenuje jinak. Ale na tom nezáleží. Má krásnou polohu. Je seskupena v malebném údolí pod kopcem, na kterém ve XIII. století stával hrad rytíře, krivě nařčeného ze zrady českého krále.

Po hradu nyní nezbylo už ani kamenných základů. Jen několik mělkých jam, kde snad bývaly sklepy.

Úpatí kopce omývá čistá říčka. Někde ji překročíš, ale místy jsou tůňky, kde si můžeš i zaplavat. Avšak i v těch tůňkách vidíš až na dno. Jsou tu ovšem ryby, leč jen drobné běličky a nějaký pstroužek. Zato raků hojně.

Osada stojí na rozsáhlé louce, kypré a pestré, že se jí žádný perský koberec nevyrovná.

Kolem dokola do daleka jehličnaté lesy, vlídné, vonné a štědré. Plno jahod, borůvek a ostružin.

Nedaleko osudy je hospůdka, vlastně selská chaloupka, kde ti dají čerstvé mléko nebo podmáslí; chléb, černý jako zem, ale vonný a chutný jako mana nebeská. Pro žíznivého tátu mají dobře chlazené pivo v lahvích.

Kousek dále zavede tě chodník ke kapličce, schoulené pod lesnatou strání, se studánkou ledově studené vody.

A tak je tu vše, co jen srdce ráčí.

Jméno ŠŇŮRA je alegorie čili jinotaj. Halí v sobě obsah této knížky: Je to šňůra korálků a perliček, které ti, mladý kamaráde, věnuji.

Vím, je to skrovný dárek. Ale je ti věnován s láskou. A:

*Každý to dobře ví,
že i ten nejmenší
dáreček z lásky
je nejmilejší.*

PO RÁNU

»Standóó! Půjdeš?«

Jak by se Standa nešel vykoupat se svými kamarády, jejichž osmičlenný houfec přiběhl k chatě, mávaje plavkami jako pestrými vlajkami. Nádherné počasí. Už týden se sluníčko směje na plnou tvář a hýří teplem hned zrána. Vodu v říčce, prohrátou za dne, ačkoli běží o překot, neochladí noční chládek.

Standa popadl plavky a vyřítil se z chaty jako vystřelen. »Počkejte!« zarazil hochům chvat pan řídící, otec Standův. »Kam chcete? «

»Do tůňky, jako vždy.«

»Do tůňky, dobře. Ale ne „jako vždy“, to není pravda, Nezapírejte! Víím, že jste včera byli pod skalkou v rybníku. Tam nechodte! Koupání v rybníku je zakázáno pro nové násady rybiho potěru. Mimoto jsou právě pod skalkou zrádné hloubky.«

»Umíme plavat!«

»To je sice dobrá pomoc, ale žádná záruka. Utopili se už lepší plavci, než jste vy všichni.

Koupání je zdravé, užívá-li se ho rozumně, ale škodlivé, když ho zneužijeme. Všeho s měrou platí také při něm. Několikaminutový pobyt ve vodě stačí, abychom se osvěžili. Jinak zeslabujeme tělo a ohrožujeme své zdraví. Tuční lidé častým koupáním hubnou.

Nejnebezpečnější je, jdeme-li do vody nasyceni a uhřáti. Povím vám osudný případ:

Bylo nás několik kluků. Všichni jsme mohli provádět produkce v plavbě. A nejvíce Čeněk. To byl pravý umělec.

Dědický splav je jako rybník. Koupání znamenité. Hloubka, jakou kdo chtěl, až do pěti metrů.

Celé dny jsme zde ztrávili. Po hladkých prknech sjížděli jsme v proudu, který se valil se splavu, s rozkoší padali jsme do hlubiny, potápěli se, slunili, dováděli na břehu, na louce... inu, jako obojživelníci.

Čeněk vedl. Byl zhnědlý od slunce jako Indián. Zdravý, silný hoch. Několik dětí už zachránil od utopení.

A přece —!

Jednou po obědě jsme leželi ve stínu olší. „Já jdu do vody,“ povídá Franta.

„Nebud' blázen!“ zakřikl ho Čeněk. „Počkej, až vychladneš!“

„Hlouposti! Takové horko! Ty jsi strašpytel!“ šťval ho Franta.

„Baba je! Bojí se! Já jdu taky,“ vstal Pepík.

Tohle bylo Čeňkovi trochu silné. On že je baba? Strašpytel?

Vyskočil a běžel po kamenné hrázi, pod kterou byla největší hloubka, jeho tělo udělalo ve vzduchu bravurní přemet a zmizelo pod hladinou.

Dlouho se neukázal.

Chce nám dokázat, že se nebojí, mysleli jsme si. Ukázat, jak dlouho vydrží pod vodou...

Chce nás postrašit, napadlo nás, když to už trvalo tuze dlouho...

A trvalo hodinu, než našli jeho mrtvé tělo.

Proto jen s rozumem a rozvahou. Totéž platí při slunění. Vidím, že jste všichni už hezky opálení, až na Jirku, který přišel s rodiči teprve včera. Dej si pozor, Jiříku! Zprvu opatrně, jen několik minut, a pak do stínu. Postupně přibírat a se slunečního záru neskákat střemhlav do vody.

Slunce je zdrojem života, ale také smrti. Léčí, užíváme-li slunění rozumně, s měrou, ale škodí, zneužijeme-li ho. Nikdy nemáme užívat sluneční lázně, nenařídil-li ji lékař. Mnohý člověk už zaplatil takový omyl těžkou, vleklou nemocí, ba i smrtí.

Je mnoho případů, kdy churavec je přesvědčen, že jen slunce ho vyléčí, ale teprve lékař mu dokáže opak.

Účinek slunečních paprsků je právě takový jako umělého slunce horského a paprsků Roentgenových: užívá-li se jich podle lékařského receptu, uzdravují. Zneužije-li se jich, způsobují bolestné, nesnadno se hojící rány, těžké nemoci kožní, zmrtnění, rozklad vaziva a konečnou smrt.

Je hloupost, vystaví-li někdo své tělo náhlému opalování, až mu naskáčí puchýře a pokožka se loupá! Takový člověk nezasluhuje obdivu, nýbrž pokárání a útrpnosti pro svou pošetilost.

Znám hochu, který zle zaplatil za jediný den, ztrávený na parném slunci na plovárně. Tři léta je už živou mrtvolou. A podle lékaře není naděje, že by se jeho zničená tkáň svalstva na šíji a ramenou vzkřísila a vyléčily se strašné, stále mokvající krvavé rány.

Holubi, kočky — všechno živé se ukrývá za velkého záru ve stínu. Užívejte i slunce s rozumem. Je to živel, který chytrému pomáhá a pošetilce trestá.

Teď můžete jít,« propustil mládež, která s jásotem se rozběhla loukou k říčce.

* * *

»Hled'te, kluci, tohle je strom!« žasl nově příbylý osadník Jirka nad sta-

letým dubem.

»To nic není,« ohrnul rty patnáctiletý náčelník tlupy Jarda, jenž se s rodiči před dvěma lety vrátil ze Srbska, kde jeho otec byl ředitelem české továrny. »Já jsem viděl platan, že tenhle dub je proti němu trpaslík.«

»Nepovídej,« pochyboval Jirka. »Vždyť platany znám z Prahy. Nejsou tak veliké a mají řídkou korunu.«

»Neplet' si to,« usklíbl se Jarda. »Nevyznáš se v rostlinopisu. Platan je dvojí. Západní, který je ovšem vidět leckde u nás, a východní, který roste v jižní Evropě a vůbec v teplejších krajinách. U nás by v zimě zmrzl. Sice snese mráz, ale ne dlouhou zimu. Poslouchej a neuvěříš-li, zeptej se tatínka:

Na návrší Topčideru u Bělehradu stojí starý jednopatrový dvorec, který v minulém století obýval srbský kníže Miloš Obrenovic. Před budovou roste platan východní. Kmen má přes dva metry v průměru. Ve výši dvou metrů od země rozkládá se už jeho koruna, jejíž průměr měří přes 60 metrů! 30 metrů dlouhé spodní větve by ve vodorovné poloze neunesly svou vlastní tíhu, museli je tedy podepřít. Ve vzdálenosti 12 metrů od kmene vztyčili kolem dokola železná traversy a nahoře je spojili vodorovně kolejnicemi. Kromě tohoto lešení podepřeli železnými sloupy některé větve ve vzdálenosti dalších 10 metrů od kmene, neboť z těchto větví vyrůstají vzhůru nové kmeny, silné přes půl metru v průměru.

Větve činí svým bělavě, zeleně, šedě a černě skvrnitým povrchem příšerný dojem obrovských chapadel pohádkové krakalice; zvláště v místech, kde jsou podepřeny kolejnicemi. Zde větve obrůstají železná podpěry v podivuhodných rozplizlých tvarech, které se spíše podobají masitému tělu hada, nežli dřevu. Takovou korunu dovede vytvořit východní platan.«

»Tak tys byl v Srbsku? To jsi viděl kus světa,« obdivoval se Jirka svému novému kamarádu.

»Sedm let, člověče,« chlubil se Jarda. »Chodil jsem tam do školy, dokonce mám i dvě třídy reálky v Bělehradě.«

»Jak ses naučil srbsky?«

»Hravě. Dítě se snadno učí. Za několik dní jsem už plynně mluvil. Hůř je to teď s češtinou. Pravopis mně dělá potíže. Ale už to také zvládám. Jenže jsem ztratil rok a musel jsem v Brně, kde teď bydlíme, znova do sekundy.«

»Povídej, cos viděl.«

»Mohl bych dlouho povídat. Byla by z toho celá kniha.«

»Vyprávěj mu

O bóře!«

navrhnul Zdeněk látku, kterou všichni, ovšem kromě nováčka Jirky, již několikrát vyslechli, ale jejich zájem tím nijak neochabl.

»To bylo ve Smederevu,« ochotně začal Jarda. »Tam je Dunaj náramně široký. Skoro dva kilometry k ostrovu, který je asi dva kilometry široký a za ním ještě rameno Dunaje přes sto metrů široké odděluje druhý břeh, na kterém leží město Kovin. A ze Smedereva do Kovina jezdí přes Dunaj vlaky, ačkoliv tam není mostu,« zamhoural Jarda potměšile černýma očima.

»Co to povídáš?« chytil se Jirka.

»Pravdu. Víš, co je to terek?«

»Ne.«

»Vlak s cestujícími i nákladem přijede po kolejích do přístavu a zastaví na mohutném pilotu, vysunutém nad hladinu Dunaje. Tam koleje končí. U nábřežní hráze je připoután parník — remokér, který za sebou táhne velký, železný vlečný člun, na jehož palubě jsou napříč železniční koleje. Tento vlečňák se připoutá k pilotu tak, že koleje na pilotu a na palubě jsou těsně připojeny. A pak lokomotiva vsune na palubu vagón, vlečňák popojede, až se přisune další kolej na palubě a nalodí se tak druhý vagón. A tak postupně se nalodí celý vlak a remokér pak odtáhne náklad i s lokomotivou přes Dunaj na druhý břeh, kde se zrovna tak vlak vylodí a pokračuje v cestě po souši. Ostatně tak jezdí vlaky i přes moře, na příklad z Anglie do Francie. Tak vidíš, že to není žádný zázrak. Takové dopravě říkají v Srbsku terek.«

»A co bylo s tou bórou?«

»Víš, co je to bóra?«

»Vítr.«

»Pěkný vítr, člověče. Vichřice! Strašný orkán, který serve střechy i s krovy a rozmetá skladiště prken, která roznese na sta metrů daleko. Ledově studený, že mrazí až do kostí. Často i vraždí. Zastihne-li člověka v otevřeném kraji, kde se nemůže ukrýt, zvedne ho a mrští s ním někde o zem. Rozpoutaný běs.

Bylo to na podzim, v září nebo v říjnu. V té době je tam ještě teplo, někdy i vedra. Ale pak se náhle počasí zlomí a zima je tu. Někdy však trvá letní pohoda až do vánoc. Pamatuji se, že jsme jednou slavili vánoce v otevřené verandě, ale o Novém roce bylo na metr sněhu.

Tehdy byl krásný, teplý den, klidný a tichý, jako bývá u nás o babím létě. Měli jsme v přístavu zakotvenou dvouveslici, důkladný člun s kýlem, s jakým by se mohl odvážit snad i na moře.

Řekli jsme si s kamarády, Milanem a Radkem, že si vyjedeme na ostrov. Bylo po ránu, do oběda budeme zpátky. Ostrov jsme znali dosti dobře a lákala nás hustá džungle jeho rákosí a všelijakých svlačcovitých a popínavejších rostlin, které se vinuly kol kmenů starých, rozložitých stromů a bujného křoví, a splývaly jako girlandy lian. Vždy nám bylo, jako bychom byli v indických džunglích nebo v tropickém pralese, když jsme si přimyslili nějaké ty kokosové a datlové palmy.

O zvěř nebylo nouze. Bylo tu dost vepřů, sice ne divokých, jen prostých bagounů, ale ti tam byli záměrně dopraveni z Kovina, kam ostrov příslušel, a ponechání přírodě od jara do zimy, kdy byli schytáni a odvezeni na trh. Ostrov byl pro ně pravým rájem. Jeho plocha, asi šest kilometrů délky a dva šířky, jim skýtala nadbytek potravy a bažiny hojnosti možnosti k převalování se, jak si v tom vepř libuje. V korunách vysokánských stromů hnízdili říční orlí a dole pobíhali pelikáni, volavky, čápi, divoké kachny i husy a jiné ptactvo.

Dosud jsme se však vždy dostali na ostrov jen v průvodu rodičů — otec často zastřelil divokou husu či kachnu — až teď poprvé jsme se odvážili sami tři. Rodiče ovšem o našem výletu nevěděli.

Mně bylo tehdy deset let, Milan byl o pět, Radko o čtyři roky starší. A byli to srbští kluci, odvážní a statní. Dobře se vyznali v zacházení se člunem a ovšem, znali též dobře Dunaj s jeho víry a záludy, jak se aspoň domnívali. Jak jsem už řekl, den byl nádherný a nebylo nejmenší známky, že by se počasí mohlo změnit. Také nikdo nemohl tušit, že by se přihnala bouře, tím méně bóra, k jejímuž období chyběl ještě celý měsíc.

A tak jsme odrazili od přístavní hráze. Milan s Radkem veslovali a já jsem seděl u kormidla, docela zbytečně, poněvadž veslaři sami dovedně řídili směr.

Pozvolna se smederevský břeh vzdaloval, ale nebylo pozorovat, že by se ostrov přiblížil.

A když jsme konečně přistáli — bylo to v úzkém chobotu, kde snad jediné bylo možno vystoupit na břeh, poněvadž pobřeží skoro celého ostrova je vysoké a nadto hrůzně podemleto a rozhodáno tak, že tvoří celé jeskyně, protkané hustými sítěmi kořenů stromů a křovin; není divu, neboť přítoky horního Dunaje po lijavcích a zvláště při jarním tání zvednou hladinu Dunaje někdy až o osm metrů, a trvá pak i dva měsíce než tento příval proteče úžinou u Železných vrat — tu jsem teprve viděl správně šířku tohoto veletoku. Odtud se Godominská rovina u Smedereva jevila jen jako čára nad hladi-

nou. Bezděčně mne sevřela úzkost — snad to byla předtucha...

Připoutali jsme loďku řetězem k vrbě a — hajdy, do vnitrozemí, do tajemných hlubin džungle, do temných houštin pralesa...

Teď jsme mohli rejdit, nespoutáni dozorem rodičů...

Dosud vždy jsme se museli spokojit jen mýtinou, kde se rodiče utábořili. Na husté prerie, savany, džungle i prales jsme se směli dívat jen zdáli a naslouchat vrzání rákosníků, skřekům volavek a mladých i starých orlů.

Teď jsme volni! Všude můžeme! Nikdo nám nemůže zakázat, abychom neprorejdlili pět metrů vysoké rákosí, a snad se i vyšplháme na ten obrovský strom, na kterém hnízdí říční orli.

Krátce — zdivočili jsme.

V rákosové džungli jsme padli na volavčí hnízdo, ale jen co se vynořily naše hlavy, zaječela stará volavka a rozehnala se svým zobákem, dlouhým a ostrým jako rapír, po nás. To se ví, že jsme nečekali a pádili odtud. S tou havětí nejsou žerty, zejména když svým křikem zmobilisovala celé hejno jiných, které se vzneslo jako bouřlivé mračno a hnalo nás až do pralesa, kde jsme se mohli ukrýt v křoví.

Ale tu křikl Radko:

„Smuk! Za mnou! Honem!“

Smuk je totiž had. Není jedovatý, ale je nebezpečný, podráždí-li se. Je temně hnědý, skoro dva metry dlouhý. Nedlouho před tím uškrtil chlapce u zřícenin hradu Jeriny u Smedereva. Ten plaz je velmi silný. Snad je to druh užovek, nevím. Říkají mu smuk.

Tyto příhody nám vzaly odvahu vyšplhat se k orlímu hnízdu a vůbec zkrotily naši rozpustilost. Možná, že sám anděl strážný nás takto varoval a zkrotil, neboť orli by si jistě nedali naši drzost líbit a lehko si domyslit následky.

Prales — byla to vlastně jen malá plocha, ale místy neprostupná — byl velmi romantický. V jeho středu byla kotlina a tu byla skoro úplná tma. Na dně byla bahnitá tůň a v ní se převalovalo několik bagounů. Tam nebylo radno se odvážit. Vrátili jsme se. Totiž, jak se ukázalo, spletli jsme si směr, a když jsme se prodrali z houštin, byli jsme na břehu — zrovna proti Kovi-nu. Toto rameno Dunaje bylo jen asi sto metrů široké.

Prošli jsme tedy celou šířkou ostrova. To nám připomnělo čas k návratu do Smedereva, máme-li k obědu býti doma. Hajde, zpátky!

Když jsme se konečně octli na prerii, vyděsil nás pohled na oblohu:

Nad severním obzorem vynořovalo se cosi šedého, jakési dva šípy,

mlžné, průsvitné, které rychle rostly jako dva zsinalé spáry...

Než jsme se nadáli, zafičel od severu do tichého horka studený chlad.

„Bóra!“ vykřikl Milan. „Utíkejte k loďce!“

„Doplujeme domů?“ ptal jsem se v úprku.

„Kdepak. Ale musíme loďku vytáhnout na břeh, daleko od vody, jinak ji vlny rozbijí na padrť.“

Doběhli jsme ještě včas. Řeka se sice už dmula, ale loďka byla v zátoce a tedy uchráněna. Odtáhli jsme ji hezky daleko a na pahrbku připoutali ke stromu.

„A teď za mnou!“ velel Milan.

Pádili jsme jako o závod podél pobřeží, asi padesát metrů od břehu, k jihu. Kam běžíme, jsem nevěděl, a nebylo ani kdy na hovory.

Prvé nárazy bóry byly tu: Dunaj se rozhučel a po jeho hladině se hnaly vlny v pravidelných odstupech jako řady kyrysarů.

Pojednou jsem bolestně vyhekl, jak mě studený náraz vichru praštil do zad; mou novou bílou čepici mně urvala bóra s hlavy, zahlédl jsem jen, jak se zatočila ve výši, vzlétla až nad ty vysoké stromy a pak zmizela s dohledu.

Zároveň se rozeřvalo všechno kolem: vytí, jakot, hvízdavý svist a praskot rvaných větví... strašná hudba!

Na štěstí jsme vnikli do křovin a v nich — srub. Maličký, jen jako velká psí bouda, ale z důkladných neotesaných kmenů. Vchod, malá dvířka z fošen, byl od jihu, tedy v závětrí. Bylo vidět, že je postaven právě jako útulek před bórou, asi pro lidi z Kovina.

Vpadli jsme dovnitř a zatarasili dveře. Vedle dveří bylo malé okénko, jinak nic. Bylo tu temno, a též venku se zšeřilo. Srub byl od severu chráněn hustou stěnou křoví a spáry mezi kmeny byly vyplněny stmelenou hlínou. Bylo tu tedy celkem příjemně, odnikud nefičelo.

Také tu byl nábytek: hrubě sbitý stolec, několik špalků jako sedátka a pryčna. To ovšem zabralo tolik místa, že bylo možno stát, sedět nebo ležet, ale procházku jsme si museli odříci.

Nu, jen když jsme v bezpečí.

Takoví jsme byli sobci, že nás ani v té chvíli nenapadlo, jak bude rodičům, když se nevrátíme k obědu a když se rozzuřila nad celým krajem taková bóra...

Pro nás to bylo jen zajímavé dobrodružství. Vyslídili jsme nad ohništěm v komíně — kus slaniny a ještě větší kus uzeneho masa. Ovšem, o to tu nemůže být nouze. Chléb k tomu sice chybí, ale nevádí. Nějak tu bóru už pře-

žijeme.

„Jak dlouho potrvá?“ zeptal jsem se.

„To není jisté. Někdy řadí tři dny.“

Kristepane! Teď se mi v hlavě rozleželo, jaké úzkosti vytrpí rodiče. Kdybychom byli aspoň řekli, kam jdeme. Ale to nebylo možné. Nikdy bych byl nedostal svolení.

„Neskončí to dnes?“

Jako v odpověď na tuto mou docela zbytečnou otázku se venku rozpoutalo peklo. Srub se otrásal, až jsem se bál, že nás bóra zvedne i s chatou do oblak a zanese někam... Od vody zněl do hvizdu a vyty vichřice hukot a rachot vlnobití... z okénka bylo vidět několik metrů vysoký příboj, z jehož hřebenů rvala vichřice ohromné chuchvalce pěny a nesla je do dále jako divoce se koulejší oblaka. Na důkladný krov z kmenů, připevněných silnými železnými svorkami, dopadaly urvané větve a snad i trsy drnů s buchotem a rachotem... Boží dopuštění!

Stmívalo se. Ani jsme nevěděli, zdali večerem nebo mraky. Ztratili jsme pojem času.

Ale bylo to večerem, neboť pak se setmělo úplně. Nikdo z nás neměl hodinek...

Ani se nepamatuji, jak jsem tehdy usnul. Jen vím, že teprve druhý den někdy odpoledne bóře docházel dech, až pak náhle ustala.

Běželi jsme ke člunu — ztuhli jsme úlekem! Člun tu byl, ano, ale jen jeho trosky. Strom, k němuž jsme ho uvázali, byl vyvrácen z kořene a kmen rozdrtil loďku na třísky.

Co teď? V té chvíli bychom se sice ještě nemohli vydat přes Dunaj pro silné vlnobití, ale za nějakou hodinku se hladina uklidní. Čekat? Načpak? Kdo o nás ví? Rodiče sice mohou zpozorovat, že člun je pryč a může je napadnout... ale což, řeknou-li si, že člun byl utržen a odnesen vlnobitím z přístavu?

Konečně měl Radko nápad: Na kovinský břeh ostrova a volat. Tam nás může někdo uslyšet a přijedou pro nás v loďce.

Nápad byl dobrý. Na náš křik připlul pro nás lodník z kovinského přístavu a dopravil nás oklikou kolem ostrova domů, do Smedereva.«

»A doma jste dostali napráskáno, vid'?'«

»Milan i Radko dostali pořádný výprask. Jejich rodiče správně tušili, kde kluci byli a proto se s nimi nijak nemazlili, nevíkali je jako ztracené syny. Naložili jim, co zasloužili a basta. Já jsem vyvázl až nezaslouženě hlad-

ce. Tatínek byl totiž právě v Bělehradě, takže se o mé lehkovážnosti dověděl až později. Potrestal mne jen za ztrátu loďky tím, že mně snížil kapesné na třetinu a na své narozeniny i svátek a též k Ježíšku jsem nic nedostal. A maminka, chudák, — eh, stydím se o tom mluvit! Jedno je jisto: už nikdy bych takovou lehkomyšlnost neprovedl.«

»A teď do vody!«

II.

Osvěžení koupelí, rozběhli se hoši do louky.

Pojednou zvolal Vašík, který se honil na břehu řeky se sítkou za motýly, šídly a vážkami:

»Kluci! Pojd'te sem! Honem!«

Sběhli se k němu.

»Hled'te!« ukazoval na tučného červa masové barvy s cihlově rudými destičkami na hřbetě, který silnými kusadly drtil trouchnivý kmen staré vrby.

»Nedotýkejte se toho!« vykřikl Jarda. »Vždyť je to stonožka kousavá!«

»Je vidět, žes byl nedávno na jihu,« smál se Vašek. »Tam stonožky kousavé jsou, ale u nás se nevyskytují. Tohle je drvopleň topolový. Sice škodná larva, ale jedovatá není. Přece víš, že se v tom vyznám. Také stonožku kousavou znám až příliš dobře. A mnohem nebezpečnější než druh, který žije v jižní Evropě. Taková indická stonožka je nebezpečnější než naše zmije.«

»Co o ní víš?«

»Je tomu už přes rok, co tatínek obdržel poštou plechovou krabičku, chráněnou mimo to hustým drátěným obalem. A věru, že bylo tohoto opatření třeba, neboť to byla

Nebezpečná zásilka.

Jak víte, můj otec je horlivým sběratelem brouků a motýlů. Jeho sbírky, to je museum. Už od svého mládí se věnuje této své náruživosti. A nejbohatší jsou sbírky cizokrajné.

Je v přímém spojení s dodavateli ve všech končinách světa. Zasílá jim naše exempláře a výměnou od nich docházejí tamější. A často živé. Dostává poštou také kukly vzácných motýlů, z nichž pak v našem bytě se líhnou africké, americké i jiné exempláře.

Je to velmi zajímavé.

Jednou došla plechová krabička z Východní Indie a s ní současně dopis, který oznamoval, že mu dodavatel posílá živou stonožku kousavou. Zasílatel upozorňoval, aby byl otec opatrný při otvírání krabice, že je to velmi jedovatý, životu nebezpečný členovec.

Tatínek opatrně otevřel krabičku a rychle vyklopil zvířátko do prázdné čtyřhranné, skleněné nádoby — bývalého akvária.

Na dno sklouzl hádek, přes dvacet centimetrů dlouhý, cihlově červený,